

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/79/2019
Identifikačné číslo spisu: 3115220214
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3115220214.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Sociálna poisťovňa, so sídlom Ulica 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému Z. L., živnostníkovi podnikajúcemu pod obchodným menom Z. L., s miestom podnikania Z. XXX, XXX X X F. Q., IČO: 43 395 554, zastúpenému Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Kpt. Jaroša 1312/29, 911 01 Trenčín, IČO: 47 256 907, o určenie popretej pohľadávky, ktorý sa vedie na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 37Cbi/33/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16CoKR/32/2016-63 z 5. decembra 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 37Cbi/33/2015-40 z 19. mája 2016 vyhovel žalobe o určenie popretej pohľadávky a výrokmi s poradovým číslom I až XI určil, že žalobkyňa je veriteľom jednotlivých, tam špecifikovaných pohľadávok proti žalovanému, ktoré boli prihlásené do reštrukturalizačného konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 40R/6/2015 súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 2.07.2015. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 16CoKR/32/2016-63 z 5. decembra 2017 (ďalej aj „rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na obsah spisového materiálu, z ktorého vyplynulo, že žalobkyňa si prihlásila pohľadávky v celkovej sume 4.610 eur podľa § 121 zákona č. 7/2005 Z.z. (ďalej aj „ZoKR“), pričom ako právny dôvod v prihláške uviedla rozhodnutia Sociálnej poisťovne, označené číslom rozhodnutia a dátumom, s popisom, že ide o poistné na poistenie v nezamestnanosti podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Z označených rozhodnutí však vyplýva, že ide o poistné na

nemocenské poistenie, na starobné poistenie a povinné príspevky na starobné a dôchodkové sporenie, na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu. Správca poprel prihlásené pohľadávky čo do dôvodu a výšky. Z prihlásených pohľadávok v celkovej výške 4.610 eur boli neuznané pohľadávky vo výške 3.439,05 eur. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že jej pohľadávka vo výške 3.439,05 eur, prihlásená prihláškou č. 1 pod poradovým č. 77/1, 78/2, 79/3, 80/4, 81/5, 82/6, 83/7, 84/8, 88/9, 86/10 a 87/11, je čo do právneho dôvodu a výšky zistená. Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď mal za to, že žaloba je dôvodná. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 122 ZoKR, ktoré odkazuje na § 29 ods. 1 až 6 a 8 ZoKR, kde sú striktné uvedené náležitosti prihlášky. Jednou zo základných náležitostí je uvedenie právneho dôvodu vzniku pohľadávky, ktorým sa rozumie uvedenie všetkých skutkových okolností, na základe ktorých pohľadávka vznikla. Ide vždy o právny úkon a kauzu, resp. inú skutočnosť ako napríklad porušenie právnej povinnosti, v dôsledku ktorej vznikla škoda. Uvedenie len čísla a dátumu rozhodnutia nie je postačujúce, pretože je potrebný aj popis prihlásenej pohľadávky. V zmysle ustanovenia § 124 ods. 1 ZoKR správca každú prihlásenú pohľadávku s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka. Pokiaľ popis pohľadávky nie je v súlade s predloženými dokladmi a dokladmi, ktoré eviduje dlžník vo svojej účtovnej alebo inej evidencii, je povinnosťou správcu pohľadávku poprieť čo do dôvodu. Dôvod prihlásenej pohľadávky musí byť veriteľom v prihláške jednoznačne a určite vymedzený.

3. Posúdením listinných dôkazov a vyjadrení strán sporu odvolací súd zistil, že veriteľ Slovenská poisťovňa (žalobkyňa) eviduje voči žalovanému ako dlžníkovi pohľadávky z titulu poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a povinné príspevky na starobné a dôchodkové sporenie, na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu, pričom právny dôvod, uvedený žalobkyňou v prihláške, bolo poistné na poistenie v nezamestnanosti. K námietke prílišného formalizmu pri výklade a aplikácii právnych noriem odvolací súd uviedol, že ZoKR má povahu lex specialis k ostatným právnym predpisom, preto pokiaľ tento zákon upravuje určitú situáciu, ktorú iný právny predpis rieši odlišne, použije sa ZoKR. Je potrebné odlišovať situácie, keď je napríklad nesprávne uvedené obchodné meno veriteľa alebo dlžníka, pri ktorom ide zjavne o chybu v písaní (chýbajúce písmeno alebo číslo v označení) a situáciu, keď je nesprávne uvedený právny dôvod prihlásenej pohľadávky, ktorý nekorešponduje s predloženými dokladmi. V tomto prípade nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odvolávať sa na chybu v písaní. Samotný ZoKR veľmi striktné a jednoznačne rieši postup správcu, súdu, veriteľov a aj dlžníkov v konkurzných a reštrukturalizačných konaniach, pričom ide o kogentné ustanovenia, od ktorých nie je možné sa odchýliť. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 110/09, odvolací súd poznamenal, že žalobkyňa predmetné rozhodnutie riadne neoznačila, t. j. neuviedla jeho spisovú značku, označenie senátu, ani dátum rozhodnutia, podľa ktorého by bolo možné rozhodnutie identifikovať, v dôsledku čoho nebolo možné jednoznačne určiť, na ktoré rozhodnutie sa žalobkyňa odvoláva.

4. Napokon sa odvolací súd zaoberal tiež argumentáciou súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorý (s odvolaním sa na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoKR/7/2015) poukázal na to, že označenie právneho dôvodu iba číslom faktúry, nie je dôvodom na popretie pohľadávky, pokiaľ je správca schopný podľa čísla faktúry a podľa priložených listín identifikovať pohľadávku. V takom prípade je podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné považovať pohľadávku za riadne prihlásenú a preskúmateľnú, keďže údaje uvedené vo faktúre na účely konkurzného konania vymedzujú tak skutkové, ako aj právne okolnosti, na ktorých sa pohľadávka zakladá. Odvolací súd k tomu uviedol, že v posudzovanej veci nejde o identický prípad, keďže tu ide o rozpor medzi popisom právneho dôvodu prihlásenej pohľadávky a účtovnými dokladmi. V spore, na ktorý sa súd prvej inštancie odvolal, išlo o prípad, kedy veriteľ označil svoju pohľadávku len číslom faktúry bez podrobnejšieho popisu, pričom v prihláške nebol žiaden rozpor medzi uvedenými údajmi a predloženými dokladmi. V posudzovanom spore však žalovaný ako dlžník neevidoval žiadne záväzky voči žalobkyňi z právneho titulu, ako bol žalobkyňou uvedený, a to poistné na poistenie v nezamestnanosti.

5. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani zrušenie. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním namietajúc, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že Okresný súd Trenčín uznesením sp. zn. 40R/6/2015 zo dňa 18.05.2015 začal reštrukturalizačné konanie a dňa 24.06.2015 povolil reštrukturalizáciu na majetok dlžníka Z. L., Z. XXX, XXX X X F. Q.. Žalobkyňa si dňa 2.07.2015 prihláškou č. 1 pod poradovým číslom 1 až 13 prihlásila pohľadávku v celkovej sume 4.610 eur. Ako právny dôvod pohľadávky pod poradovým číslom 1 až 11 uviedla rozhodnutie Sociálnej poisťovne, s označením čísla rozhodnutia a dátumom, pričom v popise uviedla poistné na poistenie v nezamestnanosti podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v platnom znení, istinu a celkovú sumu. Správca reštrukturalizácie mailom zo dňa 27.08.2015 oznámil, že popiera prihlásené pohľadávky čo do dôvody a výšky z dôvodu, že veriteľ Sociálna poisťovňa si svoju pohľadávku uplatnila ako poistné na poistenie v nezamestnanosti podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z, avšak z priloženej dokumentácie to nevyplýva. U označeného rozhodnutia vyplýva, že dlžník mal uhradiť poistné na nemocenské poistenie, na starobné poistenie a povinné príspevky na starobné a dôchodkové sporenie, na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu. Popretie pohľadávky je pod por. č. 77/1, 78/2, 79/3, 80/4, 81/5, 82/6, 83/7, 84/8, 85/9, 86/10, 87/11 zapísané v zozname pohľadávok v celkovej výške všetkých prihlásených pohľadávok v sume 4.610 eur. Z toho neuznaná pohľadávka je v celkovej výške 3.439,05 eur a uznané pohľadávky pod poradovým číslom 12 a 13 sú v sume 1.170,95 eur. Žalobkyňa podala žalobu na Okresný súd Trenčín, v ktorej uviedla, že právny dôvod predstavuje zistenie pravosti, či pohľadávka podľa hmotného práva vznikla a ak áno, v akej výške. Právny dôvod vzniku zahŕňa aj konkrétnu právnu skutočnosť, na základe ktorej pohľadávka vznikla, napr. kúpna zmluva, rozhodnutie a pod. V danom prípade ide o rozhodnutie Sociálnej poisťovne, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pohľadávka vznikla a v akej výške. To, že žalobkyňa uviedla v prihláške údaj navyše (keďže jej bežnou praxou je uvádzať do prihlášky iba „poistné podľa § 144 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.“, bez špecifikácie druhu poistného), v ktorom sa dopustila chyby v písaní, resp. inej zrejmej nesprávnosti, nemôže mať za následok popretie pohľadávky.

7. Ďalej žalobkyňa poukázala na to, že pri výklade a aplikácii právnych noriem sa nesmie uplatňovať prílišný formalizmus, pričom prejav vôle žalobkyne z vykonaného úkonu je zjavný. Právnym dôvodom prihlásenej pohľadávky bolo právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, označené číslom, ktoré správca nepoprel, poprel iba neúplné rozpísanie predmetného rozhodnutia, ktoré sa skladá z viacerých poistení, okrem poistenia uvedeného v prihláške. Zdôraznila tiež, že sa jedná o odstrániteľnú vadu prihlášky, ktorú bolo možné odstrániť nahradením novou prihláškou v zmysle § 122 ods. 2 ZoKR za predpokladu, ak by jej správca po preskúmaní prihlášok včas túto skutočnosť oznámil. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, ktorým žalobe o určenie popretej pohľadávky vyhovel, a s ktorým sa žalobkyňa stotožňuje, uviedol, že aj zo samotného popieracieho prejavu správcu je dostatočne zrejmé, že správca vedel, čo bolo právnym dôvodom prihlásených pohľadávok, a tento na základe pripojených rozhodnutí jednoznačne identifikoval v popierajúcom dôvode. Naproti tomu odvolací súd považoval nesprávny popis prihlášky za neúplné zdôvodnenie prihlášky z dôvodu, že popis pohľadávky žalobkyne nie je v súlade s predloženými dokladmi a dokladmi, ktoré eviduje dlžník vo svojej účtovnej alebo inej evidencii. Rozhodnutie iného senátu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoKR/7/2015, o ktoré sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní opieral, označil odvolací súd za nie identický prípad s poukazom na to, že v prihláške nebol žiadny rozpor medzi údajmi a predloženými dokladmi a tiež, že žalovaný ako dlžník žalobkyne neevidoval žiadne záväzky voči žalobkyne z titulu poistného na poistenie v nezamestnanosti. S uvedenou argumentáciou odvolacieho súdu žalobkyňa nesúhlasí dovodiac, že v prihláške si bežne prihlasuje a popisuje ako právny dôvod iba samotné poistné v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z., bez

ďalšej špecifikácie druhu poistného. Ďalej žalobkyňa nesúhlasí ani s tvrdením odvolacieho súdu, že rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 16CoKR/7/2015 nie je identické s jej prípadom, keďže v porovnanom prípade žalobca ako právny dôvod prihlášky uviedol iba číslo faktúry, pričom právnym dôvodom pohľadávky bola nájomná zmluva. Iný senát Krajského súdu v Trenčíne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pokiaľ je správca schopný podľa čísla faktúry a podľa priložených listín identifikovať pohľadávku, je nutné túto pohľadávku považovať za riadne prihlásenú a preskúmateľnú. Podľa názoru žalobkyne (ďalej aj „dovolateľka“) odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tým, že pri svojom rozhodovaní o chybe v písaní vychádzal zo striktno vymedzených ustanovení § 122 ZoKR, s odkazom na ustanovenia § 29 ods. 1 až 6 a ods. 8 ZoKR.

8. Ďalej dovolateľka poukázala tiež na povinnosť správcu pri svojej prieskumnej činnosti konať s odbornou starostlivosťou, v rámci čoho je správca povinný prihliadať na všetko, čo počas jeho činnosti vyjde najavo, čo znamená, že správca je povinný každú prihlásenú pohľadávku porovnať s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka, vykonať vlastné šetrenie a prihliadať aj na vyjadrenia dlžníka a iných osôb. Postup správcu v posudzovanom prípade (popretie jej pohľadávky) označila za príliš formalistický, keďže z podanej prihlášky je dostatočne zrejmé, čo bolo predmetom a obsahom pohľadávky, ktorú si žalobkyňa prihlásila do reštrukturalizácie žalovaného, resp. táto bola dostatočne identifikovaná právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami, z ktorých bolo možné určiť právny dôvod a výšku pohľadávky. Zákonnej povinnosti správcu postupovať s odbornou starostlivosťou zodpovedá iba taký postup, v rámci ktorého správca v popieracom prejave uvedie všetky právne relevantné dôvody, pre ktoré spochybňuje dôvodnosť, opodstatnenosť alebo samotnú existenciu prihlásenej pohľadávky. Vzhľadom k tomu, že v popise pohľadávky v právnom dôvode bolo navyše uvedené poistné v nezamestnanosti, avšak ku každej prihlásenej pohľadávke bolo priložené právoplatné a vykonateľné rozhodnutie žalobkyne ako orgánu verejnej moci, považuje dovolateľka popretie za nezákonné, keďže existenciu prihlásenej pohľadávky preukázala priložením príslušného rozhodnutia. Tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobkyňa svoje pohľadávky v tomto konaní nepreukázala, označila za nedôvodné. Odvolaciemu súdu zároveň vytýkala, že síce poukázal na povinnosť veriteľa dostatočne identifikovať svoju pohľadávku, avšak opomenul tú skutočnosť, že žalobkyňa vo vzťahu ku každej z prihlásených pohľadávok predložila aj rozhodnutia, ktoré korešpondujú s právnym dôvodom uvedeným v žalobe. Odvolací súd podľa názoru dovolateľky pri svojom rozhodovaní nepreveroval, či poskytol spravodlivosť v materiálnom ponímaní a prečo postupoval prísne formálne, pričom prílišný formalizmus by bol v rozpore s princípmi spravodlivosti. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV. ÚS 192/08, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1735/07 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Obdo/70/2016.

9. Dovolateľka upriamila pozornosť aj na ustanovenie § 32 ods. 18 ZoKR, podľa ktorého sa pohľadávka určená právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci v určenom rozsahu považuje za zistenú. Odvolací súd mal pri svojom rozhodovaní brať na zreteľ aj predmetné ustanovenie, z ktorého vyplýva, že právny dôvod pohľadávky žalobkyne vznikol a že pohľadávka je dôvodná. Napokon poukázala aj na ustanovenie § 121 ZoKR, podľa ktorého možno prihlášku opraviť alebo doplniť len tým spôsobom, že veriteľ pôvodnú prihlášku do uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok nahradí u správcu novou prihláškou, čím zákonodarca fakticky zakázal opravu alebo doplnenie prihlášky. Podľa jej názoru bolo povinnosťou správcu v dostatočnej lehote oznámiť popretie pohľadávky, aby žalobkyňa mohla realizovať výmenu prihlášky. Správca však popretie doručil až po lehote na prihlasovanie pohľadávok v reštrukturalizácii. Keďže prihláška pohľadávky do reštrukturalizácie je listina, ktorej samotné doručenie správcovi zakladá rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde, tento spôsob opravy považuje dovolateľka za nezákonný, nespravodlivý a nenapĺňajúci princíp rovnosti zbraní správcu, ako aj veriteľov. Z vyššie uvedených dôvodov dovolateľka žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby dovolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie.

10. Pred uplynutím lehoty na podanie dovolania zaslala dovolateľka súdu prvej inštancie dve obsahovo totožné elektronické podania, označené ako „Zmena a doplnenie dovolacích dôvodov proti Rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne vo veci určenia popretej pohľadávky čo do dôvodu a výšky v sume 3.439,05 EUR“. Dovolateľka nimi postupom podľa § 434 CSP doplnila skôr podané listinné dovolanie o ďalší dovolací dôvod, spočívajúci v procesnej vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Namietala, že odvolací súd jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva sporovej strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedený nesprávny procesný postup odvolacieho súdu mal podľa názoru dovolateľky spočívať v tom, že odvolací súd nenariadil vo veci pojednávanie, hoci jednoznačne mal povinnosť pojednávanie nariadiť, keďže nebol splnený ani jeden zákonný predpoklad v zmysle ustanovenia § 177 ods. 2 CSP. Odvolací súd tým žalobkyni odňal možnosť uplatnenia jej procesných práv tak, ako sú garantované Ústavou Slovenskej republiky a tým jej ako sporovej strane znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V časti, v ktorej dovolateľka odôvodňovala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (body III. až VIII. predmetných elektronických podaní), je jej argumentácia totožná s pôvodným listinným dovolaním zo dňa 27. februára 2018.

11. K dovolaniu žalobkyne zaslal žalovaný vyjadrenie z 9.08.2019, ktorým navrhol dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť a žalobkyňu zaviazať na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný podal vyjadrenie oneskorene, čiže po uplynutí súdom určenej 10-dňovej lehoty (ktorá mu začala plynúť nasledujúci deň po doručení výzvy, t. j. 25.07.2019 a márne uplynula 5.08.2019), v zmysle poslednej vety § 436 ods. 3 CSP platí, že na predmetné vyjadrenie sa neprihliada.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

14. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Z dôvodu procesnej ekonómie sa dovolací súd najskôr zaoberal tvrdením žalobkyne, že odvolací súd jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace práva sporovej strany v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Procesné vady taxatívne vymenované v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/ sú zároveň dovolacími dôvodmi, aj dôvodmi prípustnosti dovolania (§ 431 ods. 1 CSP). V posudzovanom prípade sa mal odvolací súd procesnej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dopustiť tým, že na prejednanie odvolania, ktoré voči rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný, nenariadil pojednávanie, hoci tak bol povinný urobiť. Povinnosť odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie veci pojednávanie (podľa názoru dovolateľky) vyplýva z ustanovenia § 177 CSP, podľa ktorého súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, okrem prípadov uvedených v odseku 2 citovaného ustanovenia, v ktorých pojednávanie nie je potrebné nariadovať, pretože a/ ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové

tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000 eur, b/ strany s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo c/ to ustanovuje tento zákon. Podľa názoru dovolateľky v posudzovanej veci nešlo ani o jeden z uvedených prípadov (v zmysle § 177 ods. 2 CSP), kedy súd nie je povinný nariadiť na prejednanie veci samej pojednávanie. S uvedenou argumentáciou dovolateľky sa dovolací súd nestotožňuje. Ustanovenie § 177 CSP platí pre konanie na súde prvej inštancie - vyplýva to z jeho systematického zaradenia v rámci druhej časti Civilného sporového poriadku (§ 156 až § 264). V odvolacom konaní, ktoré je predmetom úpravy prvej hlavy štvrtej časti CSP (§ 355 až § 396), sa ustanovenia o konaní na súde prvej inštancie aplikujú tiež, avšak len primerane a podporne. Výplýva to z ustanovenia § 378 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa na konanie na odvolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Podporné použitie znamená, že ak zákon (CSP) pre odvolacie konanie určitú právnu otázku upravuje odlišne, alebo ak je použitie niektorých ustanovení v odvolacom konaní výslovne vylúčené (napr. o pristúpení subjektov - § 378 ods. 2 CSP), tieto ustanovenia sa v odvolacom konaní nepoužijú. Ide o vzťah *lex generalis - lex specialis*. Povinnosť odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania (odvolacie) pojednávania je takto špeciálne upravená v § 385 ods. 1 CSP (v dôsledku čoho sa v odvolacom konaní nepoužije všeobecná úprava § 177 CSP) a je koncipovaná na opačnom princípe ako rovnaká povinnosť súdu prvej inštancie. Kým súd prvej inštancie je povinný na prejednanie veci samej nariadiť pojednávania vždy, okrem stanovených výnimiek, odvolací súd je na prejednanie odvolania povinný nariadiť pojednávania len v zákonom stanovených prípadoch podľa § 385 ods. 1 CSP - ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Žalobkyňa v ňou podanom dovolaní neuviedla žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že odvolací súd bol povinný zopakovať alebo doplniť dokazovanie uskutočnené pred súdom prvej inštancie alebo že nariadenie odvolacieho pojednávania si vyžadoval dôležitý verejný záujem. Jej námietku, že odvolací súd nebol oprávnený rozhodnúť o dovolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania, považuje dovolací súd za neopodstatnenú.

16. Keďže v preskúmvanej veci nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. V časti, v ktorej dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (ako dovolací dôvod podľa § 432 CSP), nie je jej dovolanie odôvodnené spôsobom, ktorý predpokladá zákon, čo predstavuje dôvod na odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací opakovane judikuje, že pre vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP v súlade so zákonom platí, že ustanovenie § 432 CSP nemôže byť posudzované izolovane, ale v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Skúmaniu dôvodnosti dovolania totiž vždy predchádza skúmanie jeho prípustnosti, a preto pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania, t. j. označiť (náležitým spôsobom) otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, prípadne je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP). Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (k uvedenému porovnaj napríklad uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/42/2018 z 21. augusta 2018, uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26. septembra 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8. júna 2017). V posudzovanom prípade žalobkyňa v dovolaní poukázala na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 CSP (ktorý prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 CSP) a v ďalšom obsahu dovolania sa zaoberala nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Z obsahu dovolania však nie je zrejmé, ktorou právnou otázkou (ohľadom ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, alebo ktorá dovolacím súdom doposiaľ nebola riešená, prípadne bola riešená vo viacerých prípadoch nejednotne) bola podľa jej názoru založená prípustnosť jej dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky

relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

18. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd. Ak by postupoval opačne, uskutočnil by procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (viď napr. rozhodnutia NS SR vo veciach sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017, 1Obdo/31/2019, 3Obdo/36/2017, 5Obdo/51/2017). Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 CSP) je dovolateľ povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP zakladá jeho prípustnosť. Len samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu, alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa nevymedzila ňou uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolací súd odmietol jej dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

19. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a § 447 písm. f/ CSP.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, druhá veta CSP).

21. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.